

Anders Johan Twetman och Världsutställningen i Wien

Världsutställningen i Wien förekommer släktanteckningar flera gånger i samband med Anders Johan Twetman, 1853 -1929. Med tanke på andra uppgifter om honom, se berättelsen om AJ T som kungason, undrade jag om Världsutställningen var riktig. Sökningar har därför gjorts i flera källor om hans tidiga år.

I Wexiö Högre Allmänna Läroverk redogörelse 1869 - 1870. "Från klass 4 avgått Anders Johan Twetman för anställning till sjöss" (dvs ca 17 18 år). Han var kanske ute i två år, för i Wendes artilleri regemente, Kristianstad, står han som värvad 1870. med avsked som konstapel 1874.

Detta bekräftas i Kristianstad Garnisonsförsamling Husförhör B:3 Bild 19 sid 31, med uppgift om inflyttad 1870-10-18 till hus 4:49

Han flyttar 1874-07-11 till 5:49, och står då som 2:dre konstapel i bild 36 sid 65.

I Kristianstad husförhör A1:8 bild 130 sid 125 står som utflyttad men svårt att tolkat vart.

Som rekryt, 20 år, fick han möjligheten att följa med som assistent på Världsutställningen i Wien 1873. Vissa familjeuppgifter förekommer, att han skulle ha rymt därifrån, men inga belägg har hittats annat än de flyttuppgifter som finns angivna ovan. År 1875 återfinns AJT inskriven på sjömanshuset i Gävle och tituleras Sjöman.

Sedan finns i Gävles husförhörsbok 1976 uppgift att han flyttar till Stockholm och vidare till Jönköping 1879-02-06.

I Helsingborgs husförhör A1:73 återfinns han 1880-10-11, och det är oläsligt varifrån han kommer, men i senare års husförhörböcker står det Kristianstad. Ett år även: Vistats utomlands. Inga uppgifter om yrke eller sysselsättning.

Tiderna hänger inte riktigt ihop och det är otydligt vad han har gjort och varit, men helt klart med på Världsutställningen. I tidningar finns beskrivet hans inblandning, med berömande ord. Uppgiften om rymning är mer tveksam, men kan ha inträffat under en kort period.

Världsutställningen finns omnämnd i flera olika texter, varav några i dagstidningar med namnet Twetman. Ett exempel anges nedan.

Verldsutställningen i Wien.

(Från Dagbladets korrespondent).

XV.

Det svenska arméhuset.

Wien den 23 Juni.

Våra byggnader i parken göra stor lycka på utställningen, och det är isynnerhet två af dem som allmänt prisas och hvarje dag äro uppfyllda af besökande. Det är skolhuset och arméhuset, olika till sina ändamål, men begge ett godt bevis på att Sverige verkligen följer med sin tid samt äfven, hvad skolhuset beträffar, är långt framom flere andra nationer. Detta skolhus, hvilket nu mera är fullständigt ordnad, utgör vår stolthet och är, jemte vår jernutställning, det förnämsta vi hafva att uppvisa. Jag hoppas kunna snart nämna något närmare derom i sammanhang med hvad öfriga

Förkortat = borttagen del här

De personer, som uppställt och ordnat allt i arméhuset och hvilka onekligen hafva rätt till andel i det beröm, som det ständigt erhåller, äro de i föregående bref af mig omnämnda kaptenerna *Wendel* och *Norrman*, den förre vid Vendes artilleri, samt sedermera kaptanen *Åqvist* vid Göta artilleri och löjtnant *Bergman* vid fortifikationen. Alla fyra lemna under denna månad upplysningar åt i saken intresserade. Sedermera lära för hvarje ny månad andra officerare blifva hitkommenderade att för samma ändamål här tjenstgöra, och slutligen lär löjtnant *Timgren* komma att i höst besörja inpackningen. Såsom biträde och vakt vid arméhuset tjenstgör konstapeln *Tvetnan* vid Vendes artilleri, och han är en lifvande modell af en ung, hurtig och intelligent svensk militär, hvilken gifver dem som besöka arméhuset en ännu bättre föreställning om våra soldater, än hvad de ofvan nämnda figurerna kunna lemna. *C. L.*

Klipp ur Stockholms Dagblad 1873-06-27

[Uppfinningarnas bok /](#)

Sjunde bandet. Worldshandeln, dess utveckling,

gång och medel

(1873-1875) Author: [Friedrich Georg Wieck](#), [Otto Wilhelm Ålund](#)

Text ur boken och kapitlet om Världsutställningen i Wien 1873

Sidan 691

”En utställning af helt annan art,
men med samma omsorg ordnad, var den af
landtförsvarsdepartementet föranstaltade samlingen
af prof på vår krigsmateriel inom alla vapen, från
artilleri- och trossvagnar till soldatens gevär
och mundering, en afdelning, som af kännare ådrog
sig en välförtjent uppmärksamhet. ”

som wienutställningen hos oss framkallat. Egentligen endast ämnad att vara en förteckning öfver de svenska utställarna och deras artiklar, har hon genom en bifogad statistisk inledning af dr Elis Sidenbladh vuxit ut till en allmän beskrifning öfver vårt land och dess förhållanden, der en svensk ej mindre än utländingen finner mycket intressant och lärorikt i en behaglig form sammanställt. Deribland förtjenar särskildt nämnas den med mästare hand uppdragna teckning af Lappland, dess natur och folk, som utgjorde förklarande text till de af professor v. Düben utställda sakerna från denna landsdel. Ett mycket upplysande bidrag till kändedomen af vårt land voro äfven de geologiska kartor och samlingar, som styrelsen för Sveriges geologiska undersökning låtit framlägga. En utställning af

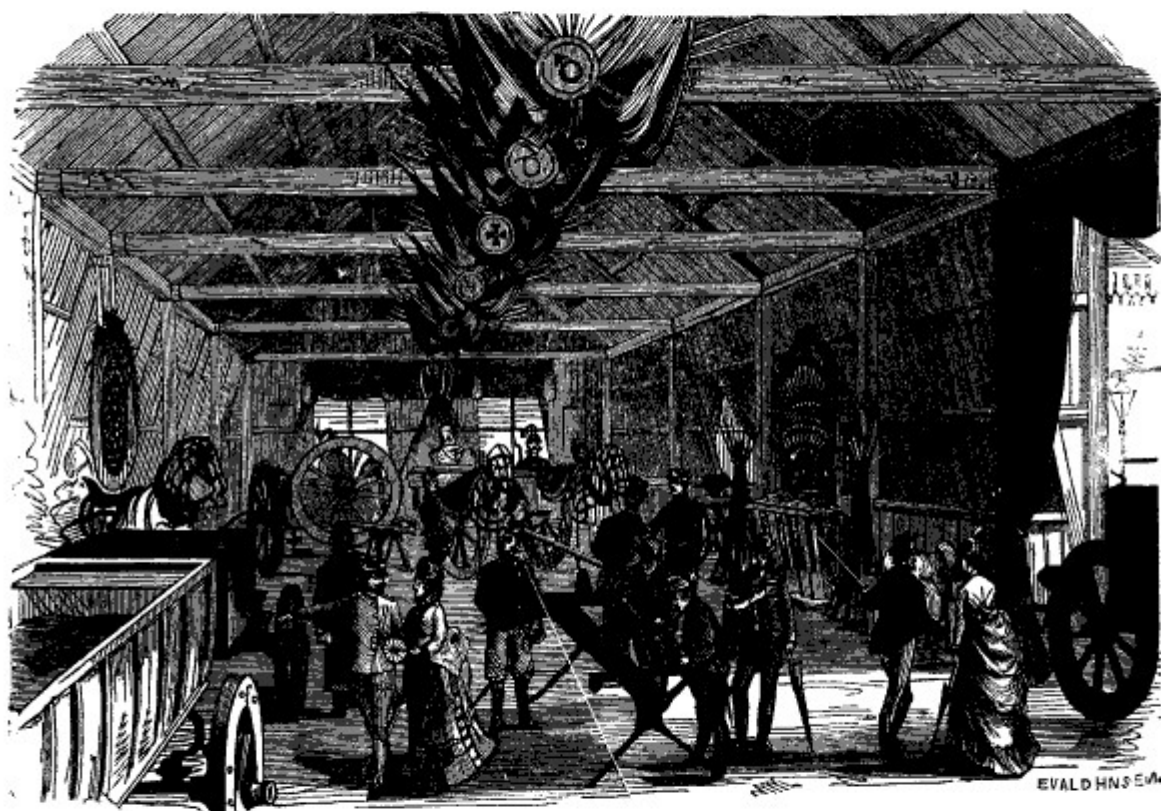

Fig. 321. Svenska krigsstyrelsens utställning i Wien.

helt annan art, men med samma omsorg ordnad, var den af landtförsvarsdepartementet föranstaltade samlingen af prof på vår krigsmateriel inom alla vapen, från artilleri- och trossvagnar till soldatens gevär och mundering, en afdelning, som af kännare ådrog sig en välförtjent uppmärksamhet. Slutligen behöfva vi blott erinra, att Södermans präktiga figurer i landskapsdräkter ej voro mindre populära i Wien än i Paris och, trots de många rivaler de här mötte, i konstnärligt lefvande utförande ansågos för de yppersta.

Norges utställning i Wien hade naturligtvis förlorat mycket derigenom, att den samtidigt pågående inhemska utställningen i Drammen tagit de norska verkstäderna i anspråk. Man såg dock här ett och annat både egen-